

[Valdemar Thomsen.]

nu vide det saa bestemt? Det kan man af den Erklæring, som den højtærede Minister i Gaar afgav om, at det vilde blive Organisationernes bedste Kræfter, der skulde tages i Brug, og af den Omstændighed, at det ikke engang er et Aar siden, at Fag- og Arbejdsgiverforeningernes førende Mænd, netop de, som nu skal placeres i Arbejds- og Forligsnævnet, afsluttede en Overenskomst, der automatisk medførte et samfundsskadeligt Kapløb mellem Løn og Priser, og som var saa uforstandig, at den ved Lov maatte sættes ud af Kraft. Fordi der kom en 9. April, vil man maaske sige. Ganske afgjort Nej. Ogsaa uden en 9. April vilde det have været nødvendigt med Indgreb fra Lovgivningsmagts Side. Ja, men er det saa ikke for inkonsekvent, vil jeg spørge, naar man nu efter saa kort Tids Forløb vil gøre Mænd, der har vist sig at være i den Grad kortsynede og uforstandige, til et Slags Velfærdsudvalg for hele Nationen?

Hvis ikke der er andet at tage Hensyn til end Arbejdsstandsninger og Ensartethed i Reglerne om Løn- og Arbejdsforhold, som der i Skrivelsen peges paa, og som der nu under denne Forhandling er talt saa meget om, saa var Sagen en ganske anden. Dette med Ensartethed o. lign. er imidlertid, som ogsaa det ærede Medlem Hr. Krag bemærkede, underordnet i Sammenligning med, at Lønningerne kommer til at staa i Forhold til det, der i det lange Løb maa være det afgørende, Samfundshensynet, Hensynet til Produktionens Størrelse og Landets Eksportindtægter. I Fjor, husker vi, svigtede Eksportindtægterne, og Produktionen gik tilbage, men trods dette gik altsaa de Herrer, som nu skal være Diktatorer paa dette Omraade, ind for stigende Lønninger. Man faar unægtelig det Indtryk, at Organisationernes Mænd i Nætter og Dage kan strides om en Femøre eller mindre uden Hensyn til, om der i det hele taget skabes det rette Forhold mellem Omkostninger og Priser, eller rettere sagt Lønninger paa den ene Side og Produktions- og Eksportpriser paa den anden Side.

Maa jeg i denne Forbindelse paa Forhaand væge mig imod den Misforstaaelse, at min Gruppe skulde være Modstander af anstændige Lønninger til Arbejderne. Intet vilde være mere fejlagtigt. Min Anskuelse gaar tværtimod ud paa, at Lønningerne af Hensyn til Købekraft, Produktion og Forbrug maa være saa høje som vel muligt. Men der er en Grænse, og hvis den overskrides, giver det Bagslag. Denne Grænse

kender Organisationernes Folk ikke, det ved vi af Erfaring. De har ingen Forstand paa at afbalancere Forholdet mellem Lønninger og Priser, som den tredje Part, Samfundet som Helhed og for Resten de selv med, staar og falder med.

Noget bagvendt er der for øvrigt i, at Staten med Strenghed vogter over Pristigninger i al Almindelighed, men ganske roligt, som det sker her, overlader til Arbejderne og Arbejdsgiverne med en lille Haandsrækning fra Arbejdsministeren og hans Formandskab suverænt at fastlægge Lønningerne. Det er nemlig en Misforstaaelse at mene, at de Parter, der her er Tale om, paa en naturlig Maade afbalancerer hinanden. Tværtimod er det ofte saadan, at Arbejdsgiverne er interesserede i, at Lønningerne bliver fastsat til en Størrelse, der ligger ud over det forsvarlige, simpelt hen fordi deres Fortjeneste beregnes efter Omkostningerne. Hvis denne Fremgangsmaade, som man her for første Gang slaar ind paa, var forsvarlig, saa maatte Konsekvenserne vel blive, at Fabrikanter og handlende, Producenter og deres Aftagere fik Eneret og Statsmonopol paa at fastsætte Priserne paa de respektive Produkter. Forslaget aabner i det hele taget Perspektiver, som sikkert vil bevirke, at mange her i Salen, selv om Partierne officielt har anerkendt Princippet, ikke, naar det kommer til Stykket, vil have Medansvaret for det.

Af det, jeg nu har sagt, vil man forstaa, at min Gruppe, selv om vi er indforstaaet med, at Strejker og Lockouter maa høre Fortiden til, saare langtfra betragter den foreslaaede Ordning som tidssvarende og forsvarlig. Den vil ikke af de Grunde, jeg her har nævnt, virke efter sin Hensigt. Saafremt § 2 gennemføres uændret, og det gør den efter de Udtalelser, der er faldet under denne Forhandling; saa vil og saa kan Loven kun opfattes som en Udfordring mod Landbruget. Stk. 2 i § 2 bestemmer nemlig, at Nævnet skal have Hals- og Haandsret ogsaa over de Arbejdere og Arbejdsgivere, der ikke er organiserede, og som ikke har nogen Overenskomst. Jeg ser nok, at Betingelsen for, at der kan gribes ind, er, at Nævnet skønner, at det er paa-krævet. Men naar man erindrer sig Sammensætningen, og naar man erindrer sig Arbejdsministerens dominerende Indflydelse, taler virkelig alt for, at Skønnet vil gaa i Retning af at tvinge de flest mulige ind i en Organisation og i Retning af, at Løn- og Arbejdsvilkaar skal fastsættes — ikke ude i Bedrifterne, ikke under Hensyn til Helheden, men af en Afdeling, af et Kontor